

એમએસએમઈ

પુસ્તક

ઓગસ્ટ ૨૦૨૨

શ્રી શિવસુબ્રમનિઅન રામન

ચેરમેન અને એમડી, સીડબી

એમએસએમઈ પલ્સની આ આવૃત્તિમાં ધિરાણની માંગ અને પુરવઠા પરની આંતરદૃષ્ટિ ચકાસવામાં આવી છે. ઈસીએલગીએસ દ્વારા સમયસર નાણાં પુરા પાડવા અને એમએસએમઈ સેક્ટરમાં સમયસર તરલતા ઉલેચવાની કામગીરીનું આકલન કરવામાં આવ્યું છે. આ નાણાં ઉલેચવાની કામગીરી થકી એમએસએમઈ સેક્ટર ઝડપી વિકાસ હાંસલ કરી શકે.

શ્રી રાજેશ કુમાર

એમ.ડી. અને સીઈઓ ટ્રાન્સયુનિયન સિબિલ લિ

આ નાણાં ઉલેચવાની કામગીરી થકી એમએસએમઈ સેક્ટર ઝડપી વિકાસ હાંસલ કરી શકે. એમએસએમઈ સેગમેન્ટમાં નાણાકીય જરૂરિયાતમાં વધારો આર્થિક પુનરુત્થાન માટે નિર્ણાયક સાબિત થશે. નાણાકીય જરૂરિયાતો પુરી પડવાથી એક બાજુ ધિરાણકર્તાઓના પોર્ટફોલીઓનો વિકાસ થશે જ્યારે બીજી બાજુ નાણાકીય સમાવેશન થશે અને જીડીપીમાં વૃદ્ધિ નોંધાશે. આ પુનર્નિર્માણને માહિતીના બહુમુખી સ્ત્રોતવડે વધારે મજબૂત કરી શકાય છે જેમકે ઝડપી અને અવરોધ રહિત માહિતી એમએસએમઈઝને પુરી પાડવી. સુપ્રદ માહિતીની કિલ્લેબંધી એમએસએમઈઝને મજબૂત અને અગ્રેસર બનાવવામાં અને લાંબા ગાળે ટકાઉ વિકાસ હાંસલ કરવામાં મહત્વની ભૂમિકા ભજવશે.

ટ્રાન્સયુનિયન સિબિલ

અભય કેલકર

abhay.Kelkar@transunion.com

વિપુલ મહાજન

vipul.mahajan@transunion.com

કાર્તિક સુંદરમ

karthik.sundaram@transunion.com

અચિન સહરાવત

achin.Saharawat@transunion.com

સીડબી

સંજય જૈન

erdav@sidbi.in

જીન્સુઆનમુંગ હાંગઝો

erdav@sidbi.in

વંદિતા શ્રીવાસ્તવ

vanditas@sidbi.in

CONTENTS

એક્ટિવિટીવ સારાંશ	4
નાણાકીય જરૂરિયાત	<u>5</u>
નાણાકીય પુરવઠો	<u>6</u>
ધિરાણ વૃદ્ધિ અને કાર્યક્ષમતા	<u>14</u>
કોવિડ-૧૯ ના લીધે લોનોનું પુનઃનિર્ધારણ - પૃથ્થકરણ	<u>18</u>

મહામારી અને તે પછીના નિયંત્રણાત્મક પગલાંઓએ એમએસએમઈઝને વ્યાપક અસર પહોંચાડી છે. સરકાર અને નિયંત્રણકર્તાઓના હસ્તક્ષેપ ના કારણે મહદ અંશે એમએસએમઈઝ પડકારોનો સામનો કરી શક્ય છે, જોકે સ્થિતિસ્થાપક એમએસએમઈઝને સમયસર નાણાં પુરા પાડવા આર્થિક વૃદ્ધિ અને વિકાસ હાંસલ કરવા માટે અત્યંત જરૂરી છે અને તેના લીધે નાણાં ધીરનારાઓના હિતોનું પણ રક્ષણ થાય છે. એમએસએમઈ પલ્સની આ આવૃત્તિમાં નાણાકીય જરૂરિયાતો અને તેના પુરવઠાની પ્રવર્તમાન પરિસ્થિતિનું વિશ્લેષણ કરવામાં આવ્યું છે જેના થકી લોન પુનર્નિર્માણ વડે નાણાકીય વૃદ્ધિ અને ધિરાણ વડે કામગીરીની અંતર્દૃષ્ટિ નો ખ્યાલ આવે છે.

નાણાકીય જરૂરિયાતો, તેની વ્યવસ્થા અને ધિરાણમાં વૃદ્ધિ

એમએસએમઈ લોન માટેની માંગ (આંકડા વ્યવસાયિક નાણાકીય જરૂરિયાતો પ્રમાણે ધ્યાને લીધા) છેલ્લા એક વર્ષ દરમિયાન તેમાં તીવ્ર ઉછાળો જોવા મળ્યો છે જે મહામારી પહેલાના સ્તર કરતા ૧.૬ ગણી નોંધાઈ છે. આનો શ્રેય મહામારીની બીજી લહેર પછીની વધી ગયેલી આર્થિક ગતિવિધિઓને જાય છે વધુમાં ઈએલગીએસ યોજના ને લંબાવવાથી અને સમાયોજિત નાણાકીય જરૂરિયાતોની ઉપલબ્ધતા અને ડિજિટલ ધિરાણ ના અભિગમે એમએસએમઈઝની પહોંચને નાણાકીય જરૂરિયાતો સુધી પહોંચવામાં મદદ કરી છે. એમએસએમઈઝના દરેક હિસ્સામાં નાણાકીય જરૂરિયાતોનું વિતરણ જે મહામારી પહેલાં સ્તર કરતા બમણું જોવા મળેલ છે જે સૂચવે છે કે ધિરાણકારનારાઓ વધતી નાણાકીય જરૂરિયાતોને પોષવામાં સક્ષમ છે.

પોર્ટફોલીઓનું પરફોર્મન્સ અને લોનનું પુનર્નિર્માણ

માર્ચ'૨૨ (ના.વ૨૨ - ૪થા ત્રિમાસિકમાં) એકંદરે એમએસએમઈઝનું કુલ ધિરાણ ૨૩.૧૨ લાખ કરોડ ના સ્તરે હતું જે વર્ષાન્તરે ૬.૩% ની વૃદ્ધિ સૂચવે છે. કુલ હયાત એમએસએમઈ ધિરાણ લેનારાઓ માર્ચ'૨૨ માં અંદાજે ૭૦ લાખ હતા જેમાં વર્ષાન્તરે ૬% વૃદ્ધિ નોંધવામાં આવી છે. એમએસએમઈ માટે ધિરાણલેનારાઓમાં હળવાશ જોવાય છે કારણ કે ધિરાણકારનારાઓ હયાત એકમોને ધિરાણ વધારવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરી રહ્યા છે.

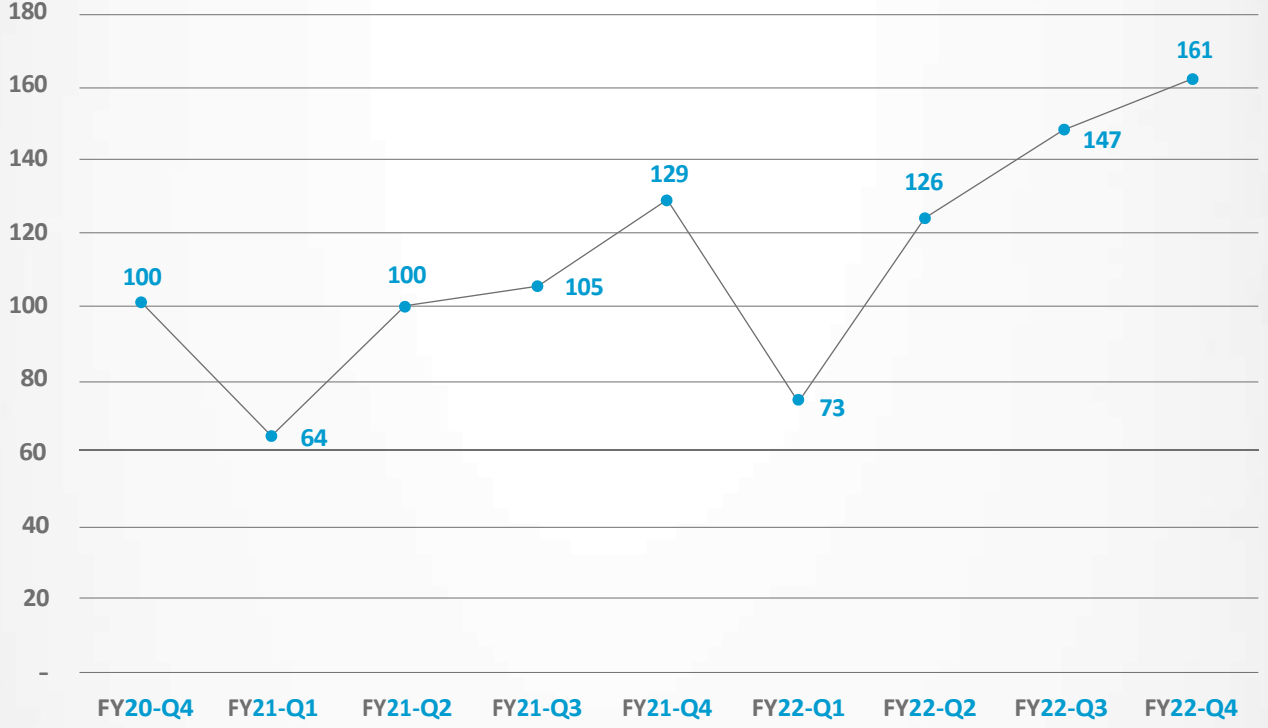
માર્ચ 22 સુધીમાં, INR 0.35 લાખ કરોડના બેલેન્સ સાથેના 2.7 લાખ MSME ખાતાઓનું પુનર્ગઠન કરવામાં આવ્યું છે. આ કુલ લાઇવ એકાઉન્ટ્સના આશરે 2.3% અને 1.5% MSME 22 માર્ચ સુધીમાં બાકી છે. પુનરચિત MSME લોનનું પ્રમાણ CMR (CIBIL MSME રેન્ક) સાથેના ઓર્ડરનું પ્રમાણ છે એટલે કે પુનરચિત લોનનું સૌથી વધુ પ્રમાણ ઉચ્ચ જોખમ (CMR-7 થી CMR-10) સેગમેન્ટનું છે અને ત્યારબાદ મધ્યમ જોખમ (CMR-4 થી CMR-6) અને ઓછા જોખમમાં સૌથી ઓછો હિસ્સો (CMR-1 થી CMR-3). આ એમએસએમઈને ટેકો આપવા માટેનો સમજદાર અભિગમ દર્શાવે છે જે સૌથી વધુ સંવેદનશીલ છે અને ક્રેડિટ રિસ્કચરિંગની સૌથી વધુ જરૂર છે.

નાણાકીય જરૂરિયાતો

ઈન્ડેક્સ વોલ્યુમના વલણ કોવીડ મહામારીની બીજી લહેર પછીની ગતિશીલ વ્યવસાયિક જરૂરિયાતો અને પૂછ પરછને દર્શાવે છે. હાલની નાણાકીય જરૂરિયાત કોવીડ પહેલાનાબીજી લહેરના સ્તર કરતા અંદાજે ૧.૬ ગણી વધી ગયી છે. આર્થિક અને વ્યવસાયિક ગતિવિધિઓમાં હકારાત્મક વલણને લીધે વ્યવસાયિક નાણાકીય જરૂરિયાતોની પૂછ પરછ વધુ જોવા મળે છે.

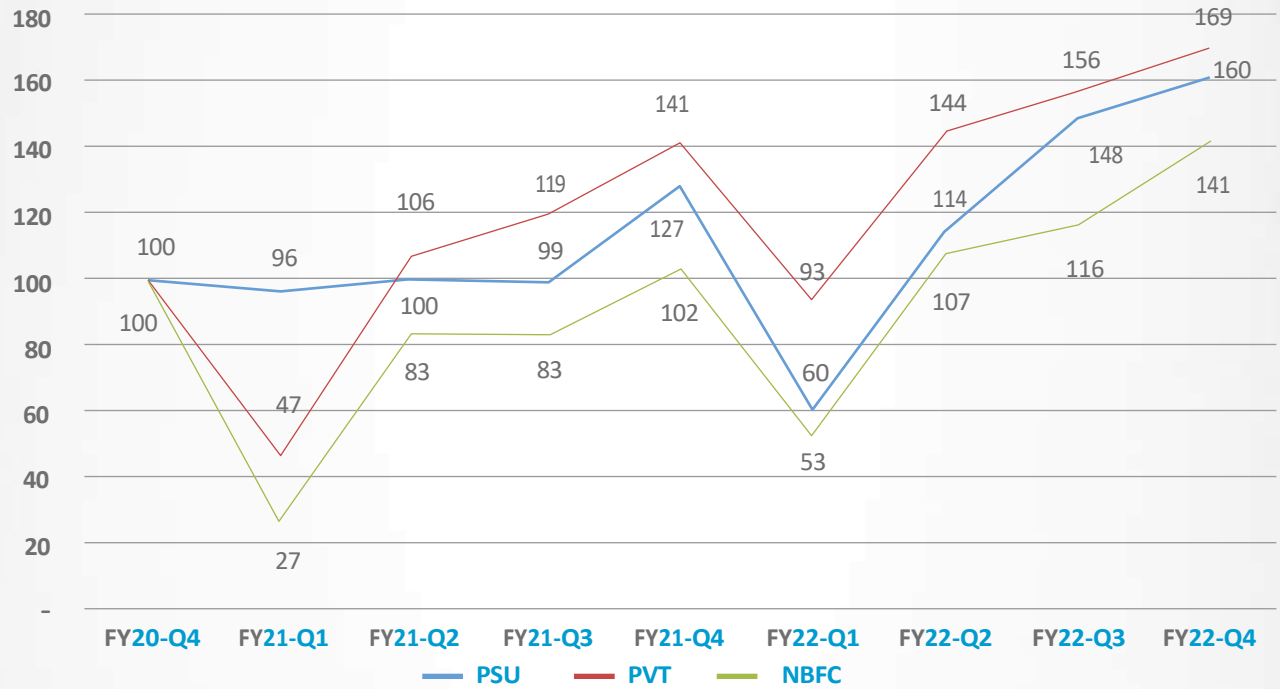
ઈન્ડેક્સ વ્યવસાયિક નાણાકીય જરૂરિયાતો

ઘિરાણકર્તા પ્રકાર દ્વારા ક્રેડિટ માંગ

કોવીડ પહેલાના સ્તર કરતા નાણાકીય જરૂરિયાતો પીએસયુ ની સામે ૧.૬ ગણી અને ખાનગી બેંકો સામે ૧.૭ ગણી વધી છે. કોવીડની બીજી લહેર પછી એનબીએફસીઝ ફરીથી સજ્જ થઇ રહી છે. ઈસીએલજી યોજના, હકારાત્મક નાણાકીય માહિતીની હયાતી અને ડિજિટલ ઘિરાણ ના ઉચ્ચ માપદંડો વડે નાણાકીય જરૂરિયાતોને ટકાઉ રીતે પોષવામાં આવી છે.

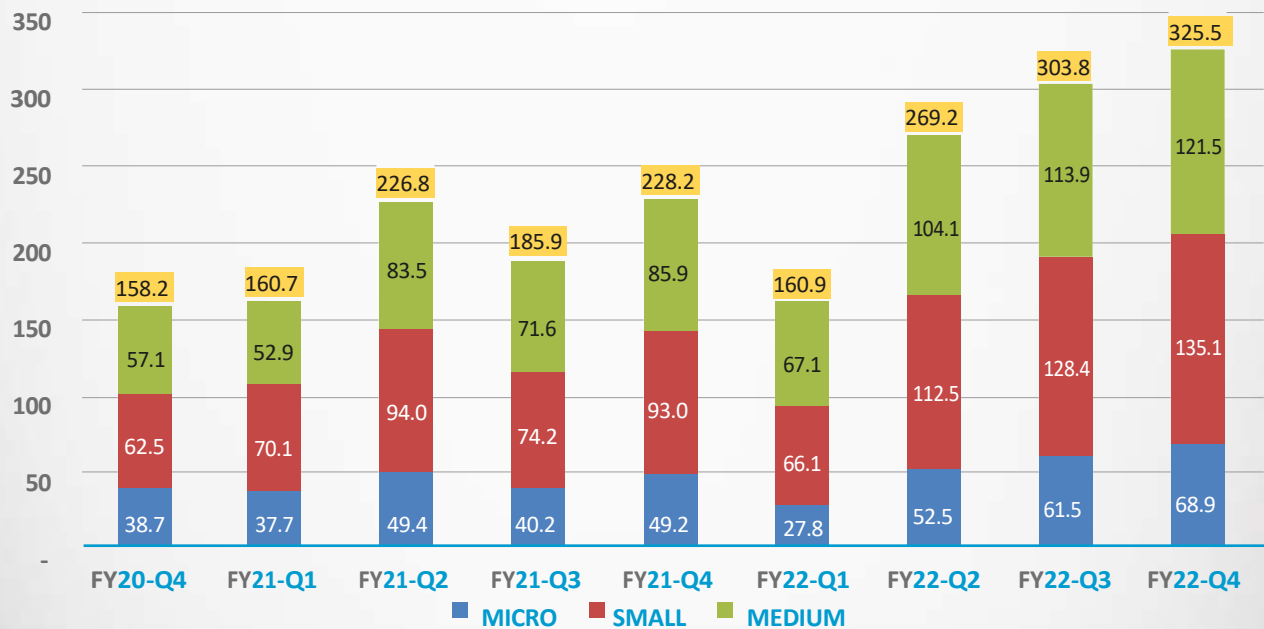
અનુક્રમિત વ્યવસાયિક ધિરાણ શાહકાર પ્રમાણ

ક્રેડિટ સપ્લાય

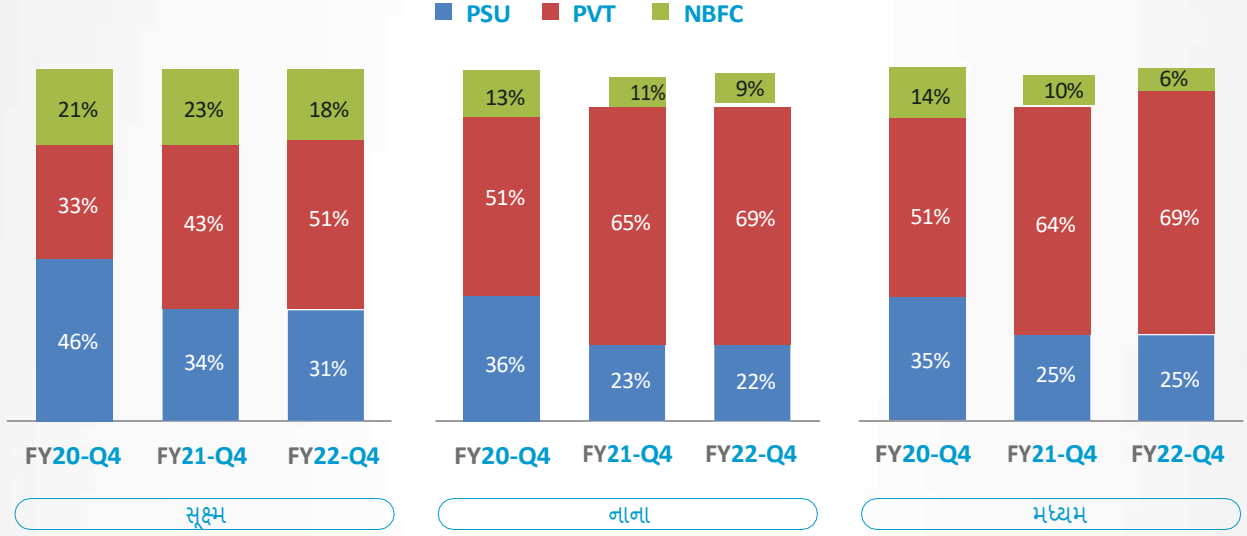
ના. વ. '૨૨ ના ૪થા ત્રિમાસિકમાં એમએસએમઈના ધિરાણમાં વર્ષાન્તરે ૪૩% નો વધારો જોવા મળેલ છે. કોવિડ પહેલાના (ના.વ.'૨૦ ના ૪થ ત્રિમાસિક) ની વાત કરીએ તો તેની સરખામણીમાં એમએસએમઈના દરેક હિસ્સાને ના. વ.'૨૨ ના ૪થ ત્રિમાસિકમાં અંદાજે બમણું ધિરાણ મળ્યું છે. કુલ ધિરાણ જે ના. વ. ૨૧ માં ૮ લાખ કરોડ હતું તે ના. વ.'૨૨ માં વધીને ૧૦.૬ લાખ કરોડ સુધી પહોંચ્યું છે. આ ધિરાણનું વિતરણ વર્ષાન્તરે સૂક્ષ્મ, નાના અને મધ્યમ એકમોનેક્રમાનુસાર ૧૯%, ૩૩% અને ૩૮% ના. વર્ષ ૨૧ ની સામે ના. વર્ષ ૨૨ માં મળ્યું છે.

એમએસએમઈ વિતરણ રકમો (હજાર કરોડ માં)

ધિરાણ વિતરણમાં સરકારી બેંકો અને ખાનગી બેંકોનો ફાળો વર્ષાન્તરે ૫% અને ૪% વધ્યો છે જેની સામે ના.વ. ૨૨ ના ૪થા ત્રિમાસિકમાં એનબીએફસીઝ નો ફાળો -૧૬% રહ્યો છે. ધિરાણમાં ખાનગી બેંકોનો હિસ્સો દરેક ભાગમાં વધ્યો છે. એમએસએમઈ પલ્સ - ઓગસ્ટ ૨૦૨૨.

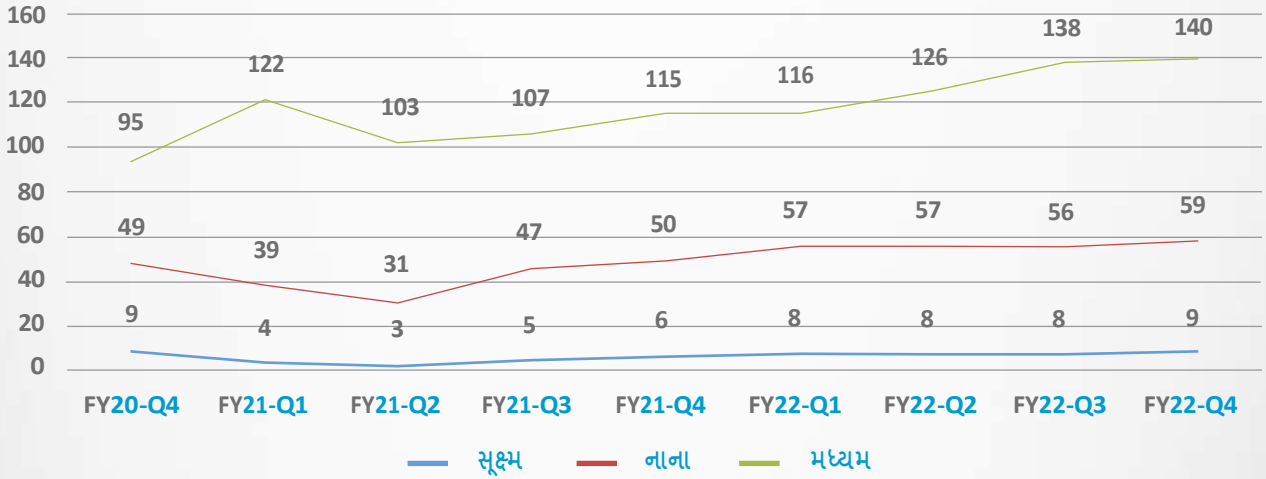
અનુક્રમિત વ્યવસાયિક ધિરાણ શાહુકાર પ્રમાણે

એમએસએમઈ સેગમેન્ટ દ્વારા સરેરાશ લોનનું કદ

છેલ્લા એક વર્ષમાં દરેક હિસ્સામાં સરેરાશ લોનનું કદ વધ્યું છે. આનો જશ વધતી ધિરાણ જરૂરિયાતો, ઉચ્ચતમ રીતે નક્કી કરેલ જવાબદારીઓને પોષવા માટે વ્યાજ દરમાં ઘટાડો અને વિશેષ કરીને ખાનગી બેંકો દ્વારા નાના અને મધ્યમ એકમોની જરૂરિયાતોને પોષવાની ભૂખ નો સમાવેશ થાય છે.

સરેરાશ લોન કદ (લાખ માં) શાહુકારના પ્રકાર દ્વારા

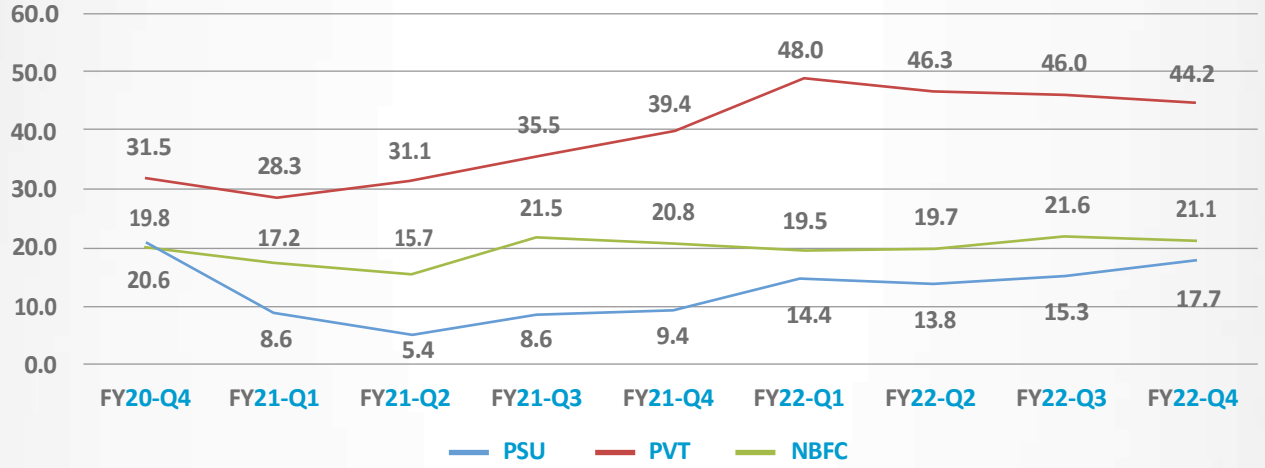

ધિરાણકર્તાના પ્રકાર દ્વારા સરેરાશ લોનનું કદ

કોવીડ પછી ખાનગી બેંકોની સરેરાશ લોન સાઈઝમાં અનુકૂળતા જોવા મળેલ છે જેની સામે સરકારી બેંકો અને એનબીએફસીઝ કોવીડ પહેલાના સ્તરે જ જોવા મળે છે.

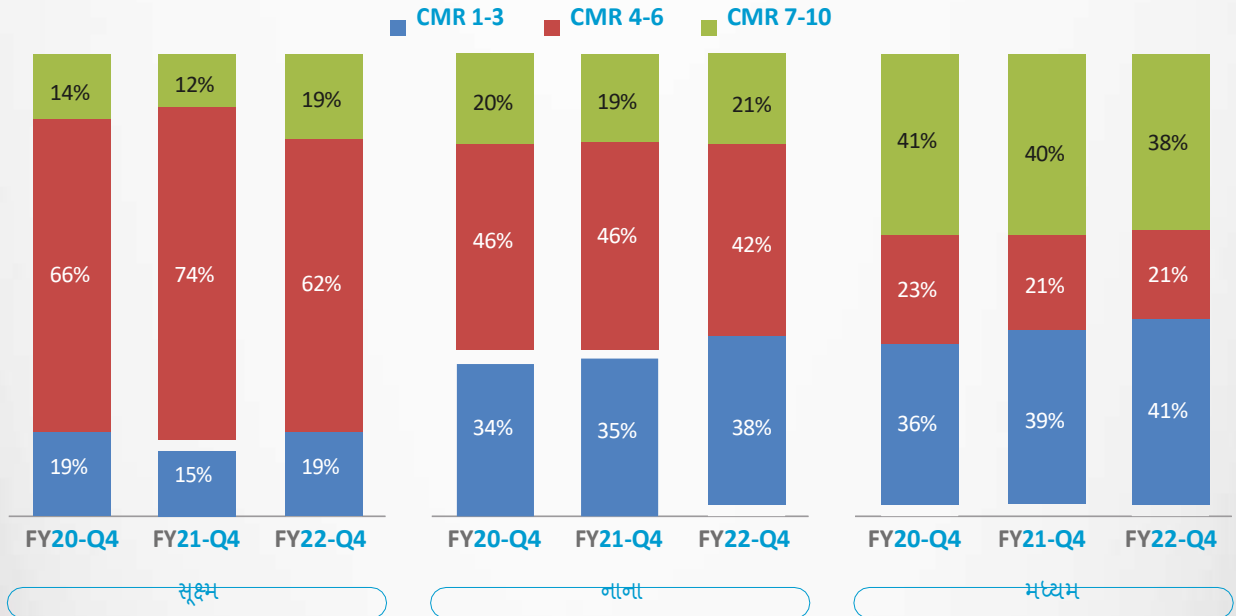
સરેરાશ લોન કદ (લાખ માં) શાહુકારના પ્રકાર દ્વારા

સંસ્થાઓ પ્રમાણે એમએસએમઈઝ નું સીએમઆર વિતરણ

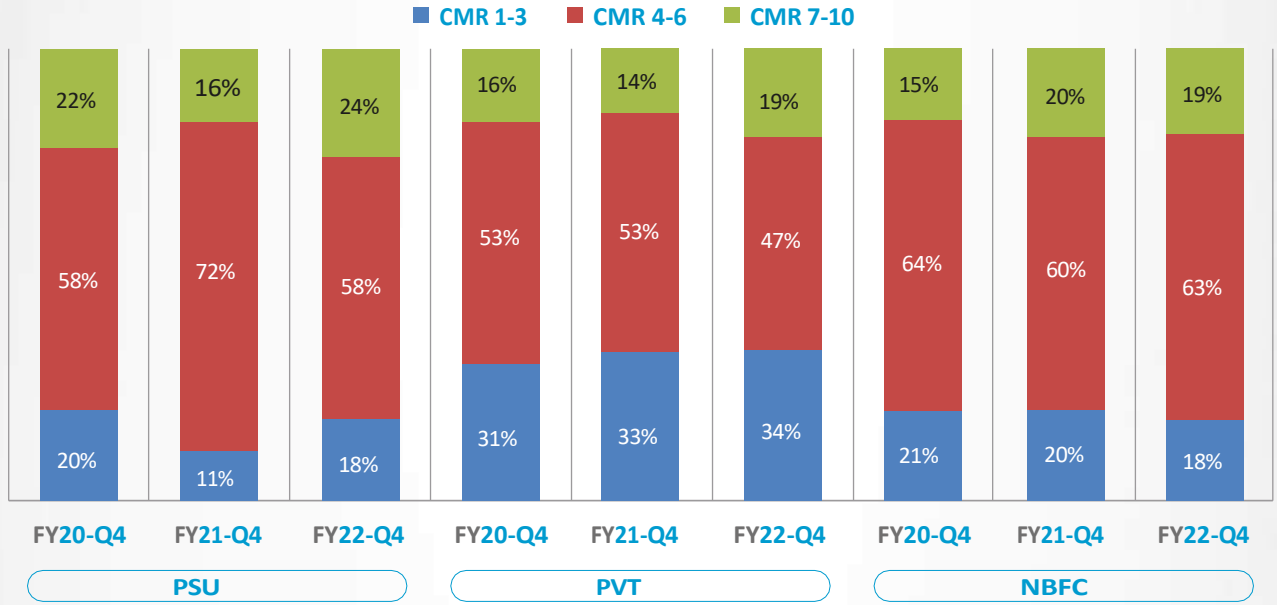
સંસ્થાઓનું ધિરાણ ઉચ્ચ જોખમ ધરાવતા સૂક્ષ્મ એકમો (સીએમઆર ૭-૧૦) માટે વધ્યું છે.

સીએમઆર ની વેપારમાં પ્રમાણસર ભાગીદારી - ઈન્ડસ્ટ્રીનું અવલોકન

તમામ ધિરાણકર્તા વર્ગોમાં જોખમની ભૂખ વધી હોવાનું જણાય છે. FY20-Q4 અને FY22-Q4 ની વચ્ચે PSU, PVT અને NBFCs માટે ઉચ્ચ-જોખમ સ્તરમાંથી ઉઠ્ઠાવનો હિસ્સો અનુક્રમે 2%, 3% અને 4% વધ્યો છે.

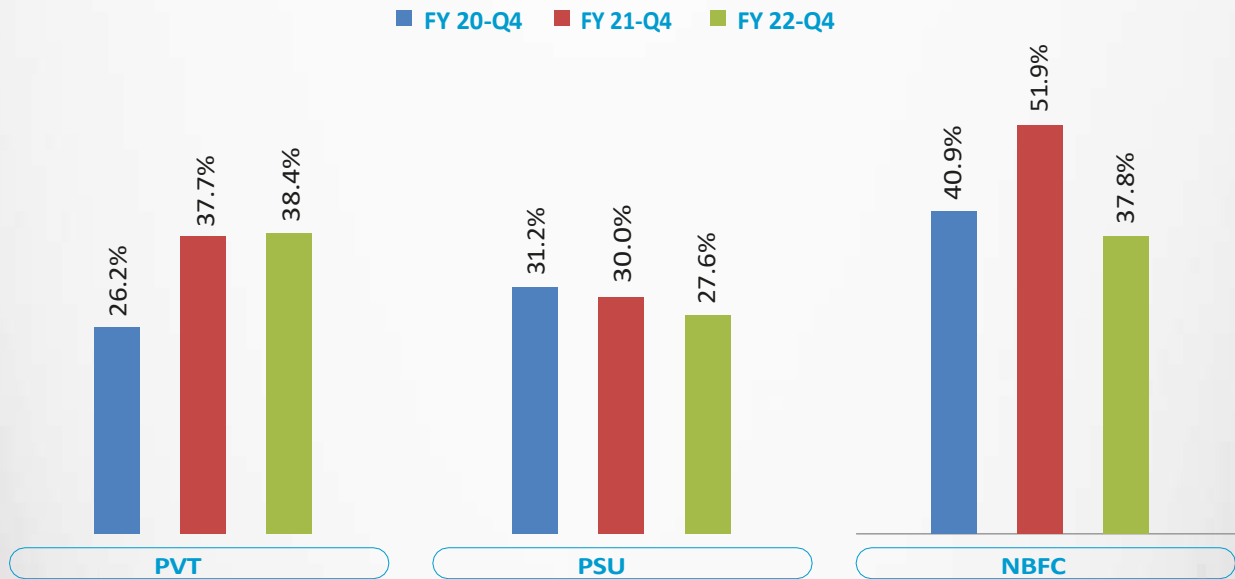
CMR – ધિરાણકર્તા વ્યુ દ્વારા ટ્રેડ્સનો પ્રમાણસર હિસ્સો

મંજૂરી દર

ધિરાણકર્તાઓની જોખમની ભૂખને સમજવા માટે અમે મધ્યમ જોખમ સ્તરના સેગમેન્ટ માટે મંજૂરી દરો જોયા. PVT બેંકો માટે છેલ્લા એક વર્ષમાં મંજૂરીના દરો મોટા ભાગે યથાવત રહ્યા છે. PSU બેંકો અને NBFCs માટે મંજૂરીના દરમાં ઘટાડો થયો છે જે ગ્રાહક પસંદગીના માપદંડને કડક બનાવવાનો સંકેત આપે છે.

ધિરાણકર્તાના પ્રકારમાં મધ્યમ જોખમ સ્તરની મંજૂરી દર

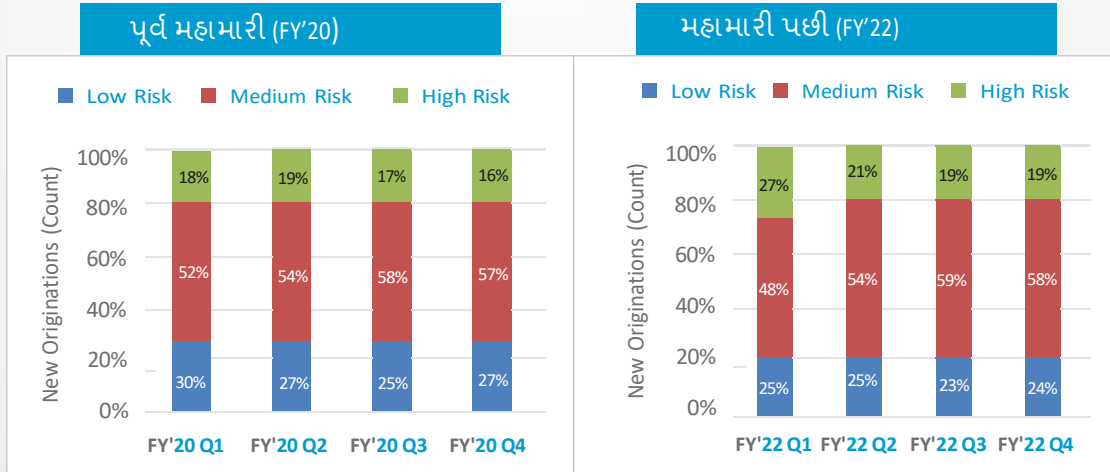
* મધ્યમ જોખમ સ્તર: ક્રમ 4, 5, 6

અધિગ્રહણની ક્રેડિટ લાક્ષણિકતાઓ

FY'22 માં 55% નવી ઉત્પત્તિ (નવીનીકરણ અને GECL લોન સિવાય) મધ્યમ જોખમની શ્રેણીમાં છે (CMR-4 થી CMR-6) અને 24% નવા ઉદભવ ઓછા જોખમની શ્રેણીમાં છે (CMR-1 થી CMR-3). આની સરખામણી પૂર્વ રોગચાળા (FY'20) સાથે કરીએ તો - 27% નવા ઉત્પત્તિ ઓછા જોખમમાં હતા (CMR-1 થી CMR-3) અને 55% મધ્યમ જોખમ (CMR-4 થી CMR-6)માં હતા.

નવી ઉત્પત્તિ CMR વિતરણ (નવીનીકરણ અને GECL સિવાય)

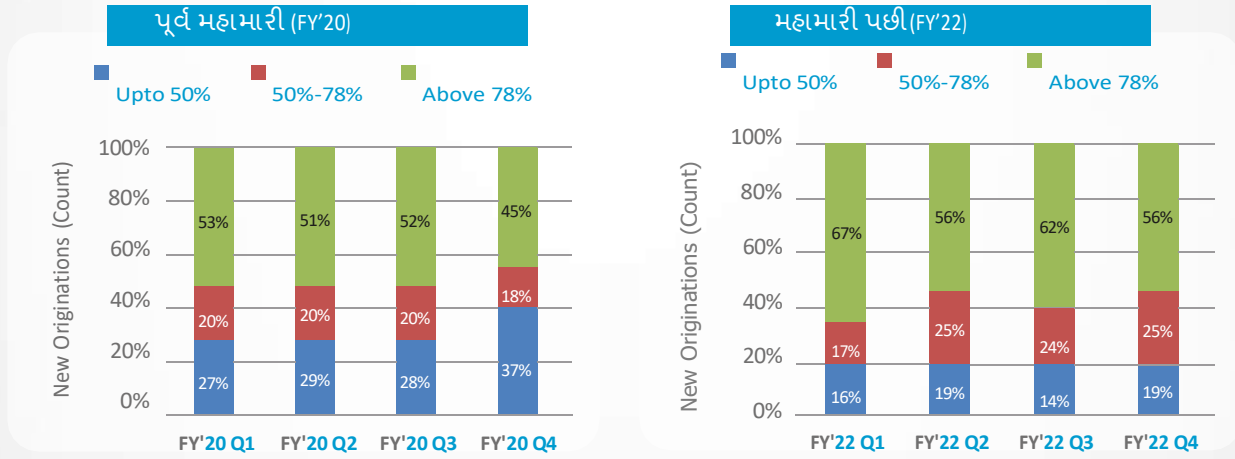
મધ્યમ જોખમ (CMR-4 થી CMR-6) સેગમેન્ટમાં ઉત્પત્તિની ટકાવારી વર્ષો દરમિયાન સમાન હોવા છતાં, આ ઉત્પત્તિની ક્રેડિટ લાક્ષણિકતાઓ પર નજીકથી નજર કરવાથી મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓના સંદર્ભમાં વિવિધ પ્રકારની આંતરદૃષ્ટિ છતી થાય છે જેમ કે ઉપયોગ CC / OD રેખાઓ, ચુકવણી વલણો અને સંતુલન વર્તન. આ લાક્ષણિકતાઓનું વિશ્લેષણ કરવા માટે, અમે CreditVision® એલ્ગોરિધમ્સનો ઉપયોગ કરીએ છીએ જે ઉધાર લેનારના ક્રેડિટ ઇતિહાસમાં વધારાના ટ્રેન્ડ ડેટા આંતરદૃષ્ટિ પ્રદાન કરે છે.

રિવોલ્વિંગ ક્રેડિટનો ઉપયોગ (રોકડ ક્રેડિટ અને ઓવરડ્રાફ્ટ સુવિધાઓ)

રોકડ ક્રેડિટ અને ઓવરડ્રાફ્ટ સુવિધાઓનો ઉપયોગ એમએસએમઈની કાર્યકારી મૂડી વ્યવસ્થાપન વ્યૂહરચનાઓ વિશે સમજ આપે છે. CreditVision® યુટિલાઇઝેશન એલ્ગોરિધમ એ ટ્રેન્ડ્સ અલ્ગોરિધમ છે જે મોસમની કોઈપણ અસરને દૂર કરવા માટે 12 મહિનાના સમયગાળામાં સરેરાશ CC/OD ઉપયોગને જુએ છે. ઉપયોગની ત્રણ અલગ-અલગ શ્રેણીઓ ઓળખવામાં આવી છે - 78% થી ઉપરના ઉપયોગને ઉચ્ચ ઉપયોગ તરીકે વર્ગીકૃત કરવામાં આવે છે.

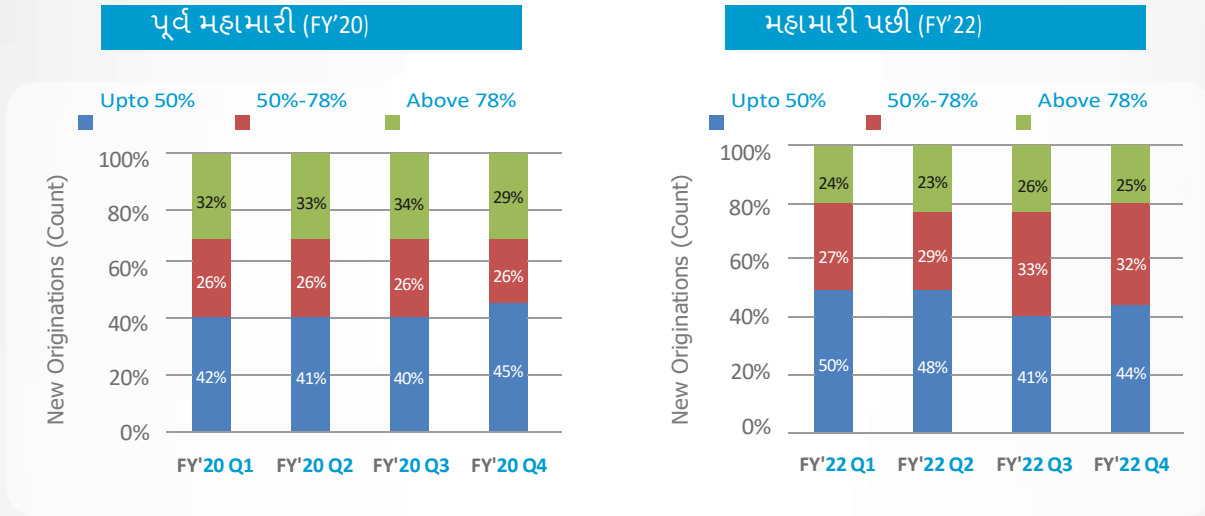
રોગચાળાની ઉત્પત્તિ પછી (FY'20) ની સરખામણીમાં MSMEs રોગચાળો ઉદ્ભવ્યા પછીના (FY'22) ના સરેરાશ ઉપયોગના સ્તરોની સરખામણી કરવાથી CMR 4-6 નવી ઉત્પત્તિમાં રોગચાળા પછીના ઉપયોગના સ્તરોમાં વધારો પ્રી-પેન્ડેમિક ઉત્પત્તિની તુલનામાં દર્શાવે છે. FY'22 માં નવી લોનની શરૂઆત કરનાર 60% MSMEs FY'20 માં 50%ની તુલનામાં ઉચ્ચ ઉપયોગિતા સ્તરે (78% થી વધુ ઉપયોગ) હતા. કોઈપણ બાહ્ય આંચકાની સ્થિતિ (COVID વેવ 2 - FY'22 Q1) દરમિયાન નવી લોન આપતી ઉચ્ચ ઉપયોગિતા MSMEsમાં પણ વધારો થયો હતો.

નવા CMR-4 થી CMR-6 ઓરિજિનેશન્સનો સરેરાશ ઉપયોગ (નવીનીકરણ અને GECL સિવાય)

જો કે, નાણાકીય વર્ષ 2020 ની સરખામણીમાં FY'22 માં નવી લોન ઉદ્ભવતા માળખાકીય રીતે મજબૂત MSMEs (CMR-1 થી CMR-3) ના સરેરાશ ઉપયોગના સ્તરોની સરખામણી કરવાથી જાણવા મળે છે કે આ MSMEs માટે ઉપયોગિતા સ્તરો ખરેખર નીચે ગયા છે એટલે કે, MSMEsની સંખ્યા વધુ નાણાકીય વર્ષ 2020 ની સરખામણીમાં નાણાકીય વર્ષ 22 માં ઉપયોગની શ્રેણી ઓછી હતી. તેથી CMR સાથે ઉપયોગ કરવામાં આવે ત્યારે ટ્રેન્ડ ક્રેડિટવિઝન® અલ્ગોરિધમ તરીકે ઉપયોગ, લેનારાની ક્રેડિટમાં સમૃદ્ધ આંતરદૃષ્ટિ પ્રદાન કરે છે.

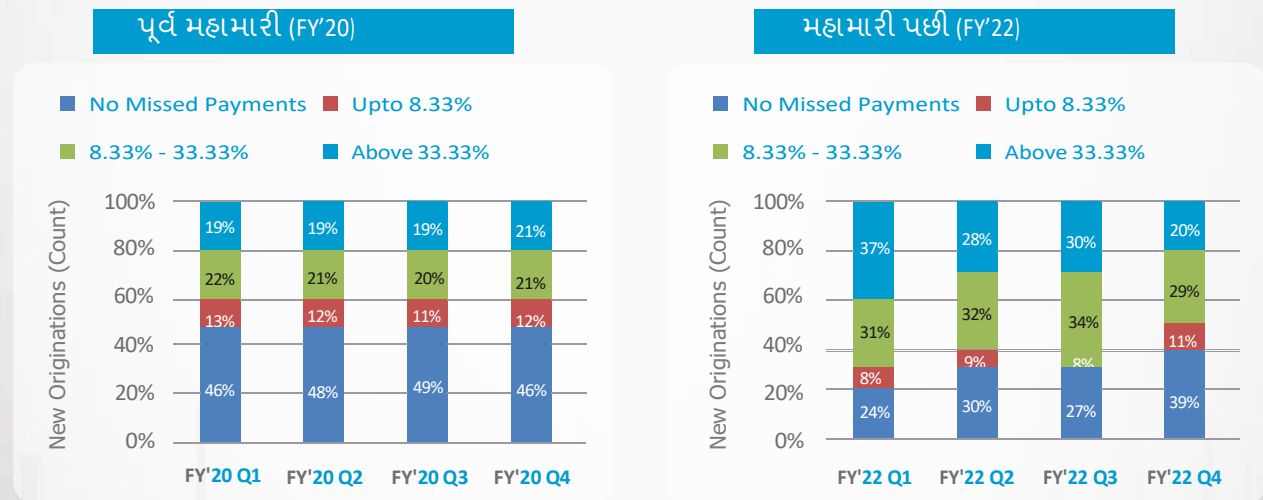
નવા CMR-1 થી CMR-3 ઓરિજિનેશનનો સરેરાશ ઉપયોગ (નવીકરણ અને GECL સિવાય)

ચૂકી ગયેલ ચુકવણીઓ

ટ્રેન્ડ્સ CreditVision® અલ્ગોરિથમ ચૂકી ગયેલ ચુકવણીઓ જરૂરી ચૂકવણીઓમાંથી ચૂકી ગયેલી ચૂકવણીઓની સંખ્યાની ગણતરી કરે છે. એટલે કે, છેલ્લા 12 મહિનામાં બાકી ચૂકવણીઓની સંખ્યા. દા.ત., જો 24 ચૂકવણી કરવાની હોય અને 4 ચૂકી ગયા હોય તો ચૂકી ગયેલ ચુકવણી ગુણોત્તર = $4/24 = 16.67\%$. આનાથી ધિરાણકર્તાઓને એકલ-ઓફ ચૂકી ગયેલી ચૂકવણીઓ સાથે એકમોને અલગ કરવા માટે સક્ષમ કરે છે કે જેમની પાસે બાકી ચૂકવણીનો સતત ટ્રેક રેકોર્ડ છે. ઉત્પત્તિ પહેલા CMR-4 અને CMR-6 ઋણ લેનારાઓની ચૂકી ગયેલી ચૂકવણીઓની સરખામણી, રોગચાળા પછી (FY'22) અને પ્રિ-પેન્ડેમિક (FY'20) દર્શાવે છે કે મધ્યમ જોખમ ધરાવતા ગ્રાહકો અને સ્વચ્છતા ધરાવતા MSMEsમાં ચૂકી ગયેલ ચુકવણીઓનું વલણ નોંધપાત્ર રીતે વધ્યું છે. ચુકવણીનો ટ્રેક રેકોર્ડ નીચે આવ્યો છે.

નવા CMR-4 થી CMR-6 ઓરિજિનેશનનો ચૂકી ગયેલ ચુકવણીનો ગુણોત્તર (નવીકરણ અને GECL સિવાય)

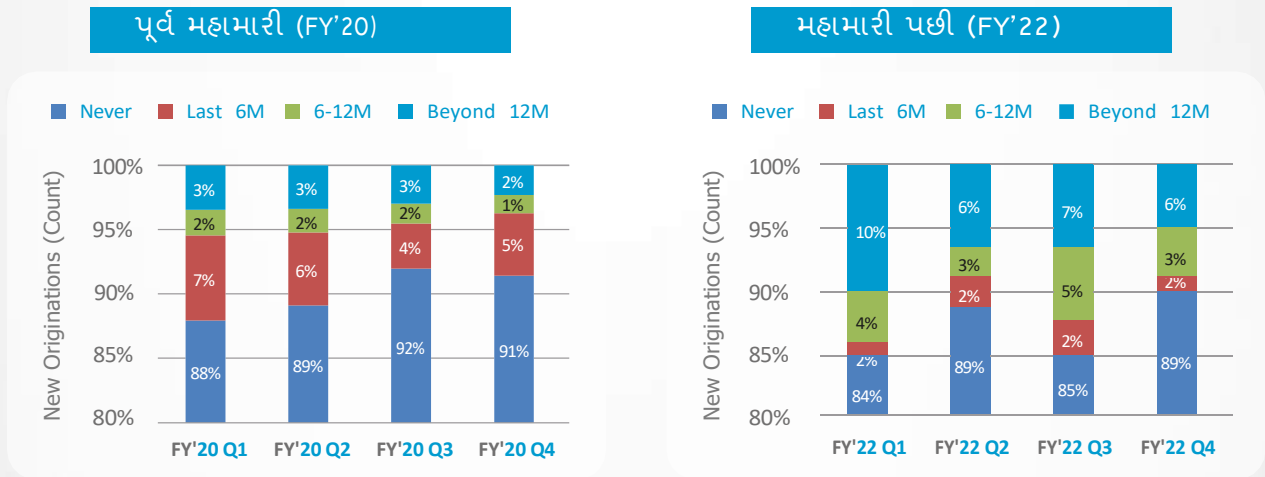

સૌથી તાજેતરના અશિષ્ટતા પછીના મહિનાઓ (30+)

ટ્રેન્ડેડ ક્રેડિટવિઝન® એલ્ગોરિધમ 'સૌથી તાજેતરના અશિષ્ટતાના મહિનાઓ' ધિરાણકર્તાઓને અવલોકન કરાયેલ અશિષ્ટતાની નવીનતા ઓળખવા માટે સક્ષમ કરે છે. આ એક ટ્રેન્ડેડ અલ્ગોરિધમ છે જે 30+ dpd અવલોકન કરેલ છેલ્લી ઘટનાને ઓળખવા માટે 36 મહિનાના ઇતિહાસને જુએ છે અને અશિષ્ટતાના તાજેતરના આધારે, ધિરાણકર્તાઓ ઓળખી શકે છે કે તે બગડતી ક્રેડિટ પ્રોફાઇલ છે કે પુનઃપ્રાપ્ત થતી ક્રેડિટ પ્રોફાઇલ છે.

રોગચાળાની ઉત્પત્તિ પછી (FY'22) અને રોગચાળા પૂર્વે (FY'20) પહેલાં CMR-4 અને CMR-6 ઉધાર લેનારાઓની છેલ્લી અશિષ્ટતા પછીના મહિનાઓની તુલના 7% MSME દ્વારા અવલોકન કરાયેલ અશિષ્ટતાના સંદર્ભમાં રોગચાળાની અસર દર્શાવે છે. FY'22 માં 12 મહિનાથી વધુ 30+ dpd સાથે (રોગચાળાના મોજા 1 સમયગાળા દરમિયાન) જ્યારે FY'20 ઓરિજિનેશનમાં 12 મહિનાથી વધુ 30+ dpd સાથે 3% MSMEs. આ ટ્રેન્ડેડ અલ્ગોરિધમ પણ FY'20ની ઉત્પત્તિની સરખામણીમાં FY'22ની ઉત્પત્તિ માટે છેલ્લા 12 મહિનામાં 30+ dpd પછીના મહિનાઓ'ના ઘટાડાના દાખલાઓ દ્વારા પુરાવા તરીકે રોગચાળા પછી ઉધાર લેનારાઓની વસૂલાત દર્શાવે છે.

નવા CMR-4 થી CMR-6 ઉત્પત્તિ (નવીકરણ અને GECL સિવાય) ની સૌથી તાજેતરની અપરાધ (30+dpd) થી મહિનાઓ

સિબિલ એમએસએમઈ રેન્ક અને ટ્રેન્ડેડ CreditVision® એલ્ગોરિધમ્સનું મિશ્રણ ધિરાણકર્તાઓને મધ્યમ જોખમ (CMR 4-6) સેગમેન્ટમાં વધુ જોખમી પ્રોફાઇલ્સને ઓળખવા અને તે મુજબ કિંમત નક્કી કરવા સક્ષમ બનાવે છે. CreditVision® રોલઆઉટના ભાગ રૂપે, CIBIL ક્રેડિટ રિપોર્ટ (CIR) માં પ્રી-કમ્પ્યુટેડ એલ્ગોરિધમ્સ ઉપલબ્ધ છે જે ધિરાણકર્તાઓને આ વધારાની ટ્રેન્ડેડ આંતરદૃષ્ટિ પ્રદાન કરી શકે છે અને નીતિઓના ભાગ રૂપે તે જ ઘડવામાં સક્ષમ કરી શકે છે.

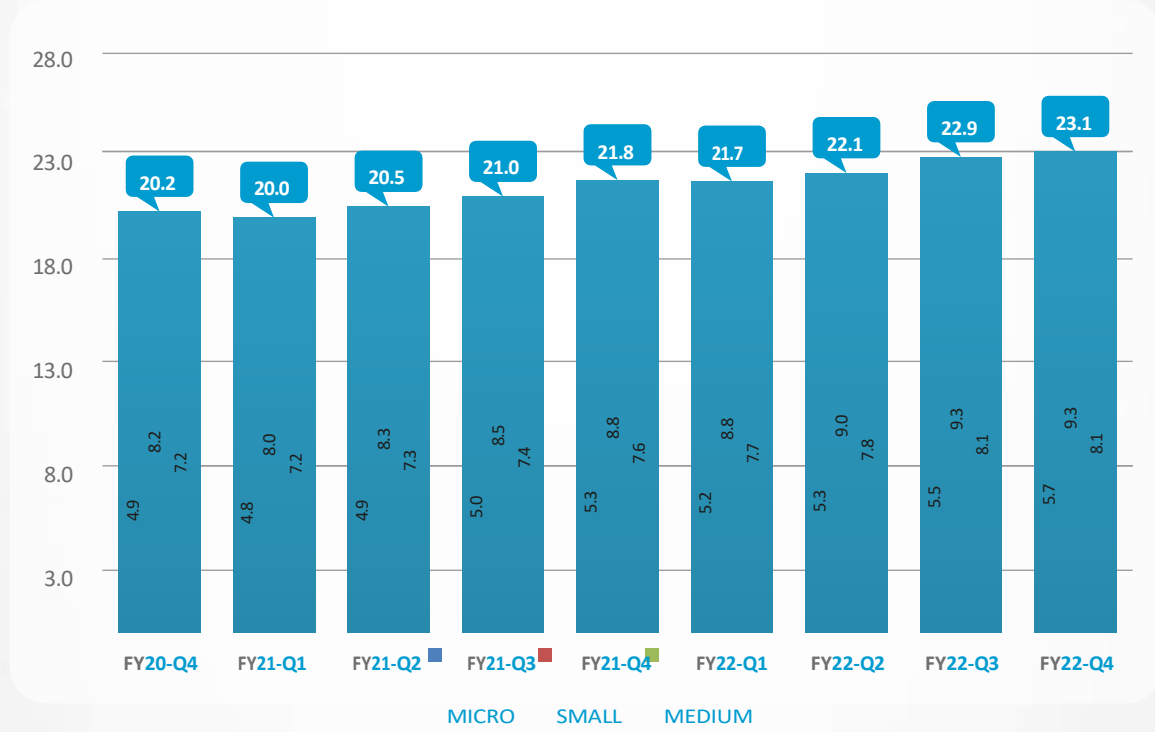
ધિરાણ વૃદ્ધિ અને કામગીરી

MSME સેગમેન્ટનું ક્રેડિટ એક્સપોઝર માર્ચ'22 (FY22-Q4) મુજબ ₹23.12 લાખ કરોડ છે, જે 6.3% ના YOY વૃદ્ધિ દરને દર્શાવે છે. આ ધિરાણ વૃદ્ધિ MSME ધિરાણના તમામ પેટા-સેગમેન્ટમાં જોવા મળે છે.

બાકી બેલેન્સ આ માટે YOY માં વધારો કર્યો છે:

- PSU : 6% (8.5 થી 9.0 લાખ કરોડ)
- PVT : 13% (8.3 થી 9.4 લાખ કરોડ)
- NBFC : 7% (2.5 થી 2.7 લાખ કરોડ)

એમએસએમઈ ધિરાણ પ્રસ્તુતિ (રૂ. લાખ કરોડમાં)

¹ વાર્ષિક લોન એન્ટી લેવલ પર એકત્રિત ક્રેડિટ એક્સપોઝરના આધારે વર્ગીકૃત કરવામાં આવી છે, ખૂબ જ નાની: <10L; માઈક્રો1: 10L-50L; Micro2: 50L-1Cr; નાનું: ≥1Cr <10Cr; મધ્યમ1: ≥ 10Cr <25Cr; મધ્યમ2: ≥ 25Cr <50Cr; મોટું ≥ 50Cr. માઈક્રો સેગમેન્ટમાં વેરી સ્મોલ, માઈક્રો1 અને માઈક્રો2 સેગમેન્ટ્સ અને મિડિયમ સેગમેન્ટમાં મિડિયમ 1 અને મિડિયમ2નો સમાવેશ થાય છે.

વર્ષાન્તરે હયાત એમએસએમઈ ઉધાર લેનારનું વિતરણ

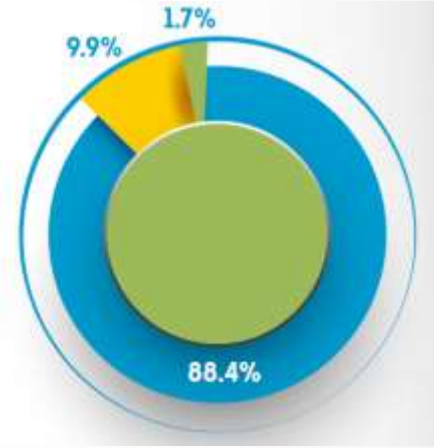
માર્ચ 22 ના રોજ 6% ના વાર્ષિક વૃદ્ધિ દર સાથે કુલ જીવંત MSME ઋણધારકો ~7 મિલિયન છે. ધિરાણકર્તાઓ હાલના ઉધાર લેનારાઓને ધિરાણ આપવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરી રહ્યા હોવાથી એકંદર MSME ઋણધારકોમાં વૃદ્ધિ સાધારણ થઈ છે.

હયાત ઉધર લેનારાવ માર્ચ '22 સુધી

■ સુક્ષ્મ ■ નાના ■ મધ્યમ

88% થી વધુ MSME એકમો સુક્ષ્મ સેગમેન્ટની છે જ્યારે નાના અને મધ્યમમાં અનુક્રમે આશરે 10% અને 2% હિસ્સો છે.

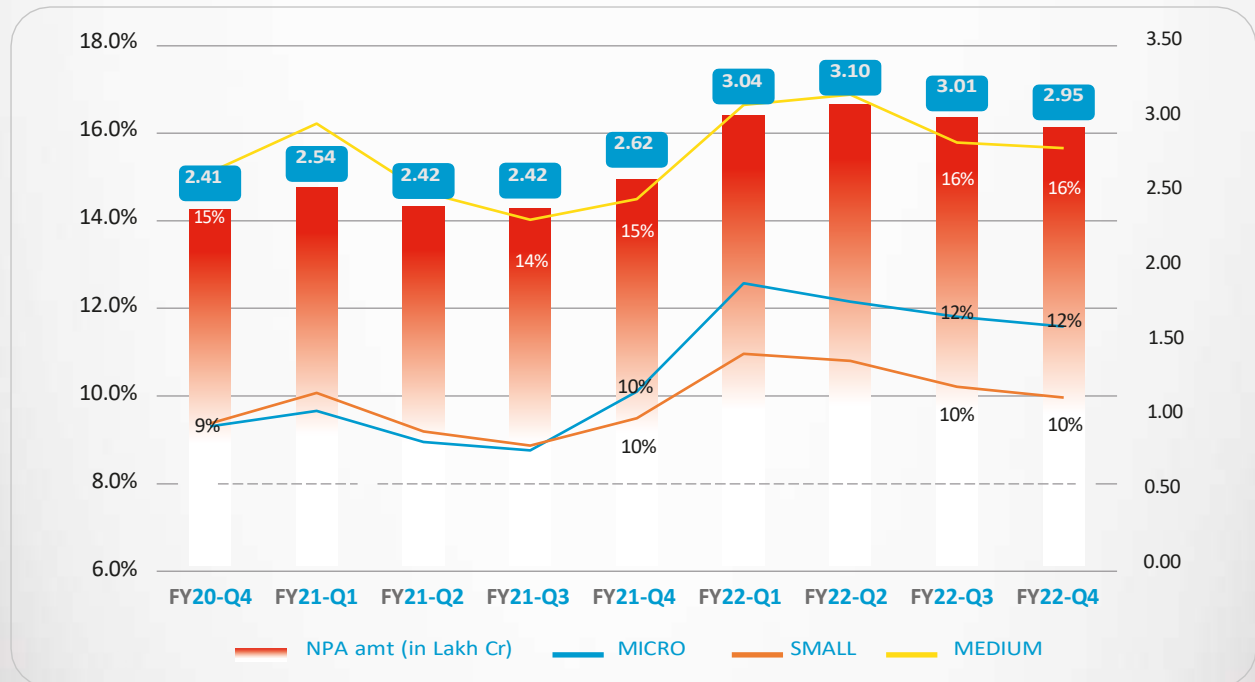
સુક્ષ્મ સેગમેન્ટમાં, મહારાષ્ટ્ર અને ઉત્તર પ્રદેશમાં સામૂહિક રીતે લાઇવ એન્ટિટીનો 21% હિસ્સો છે જે ~1.5 મિલિયનની નજીક છે.

એમએસએમઈ સેગમેન્ટ દ્વારા એનપીએ દર

માર્ચ 22 (FY22-Q4) ના રોજ એકંદર એમએસએમઈ NPA 12.8% છે. એમએસએમઈ સેગમેન્ટમાં NPA માર્ચ 21 (FY21-Q4) થી અપડેન્ડમાં છે. FY21-Q3 સુધી, સુક્ષ્મ સેગમેન્ટમાં નાના સેગમેન્ટ કરતાં ઓછો એનપીએ દર હતો. જોકે, આ વલણ હવે પલટાઈ ગયું છે જે દર્શાવે છે કે કોવિડએ સુક્ષ્મ સેગમેન્ટને સૌથી વધુ અસર કરી છે.

એમએસએમઈ સેગમેન્ટ દ્વારા એનપીએ દર

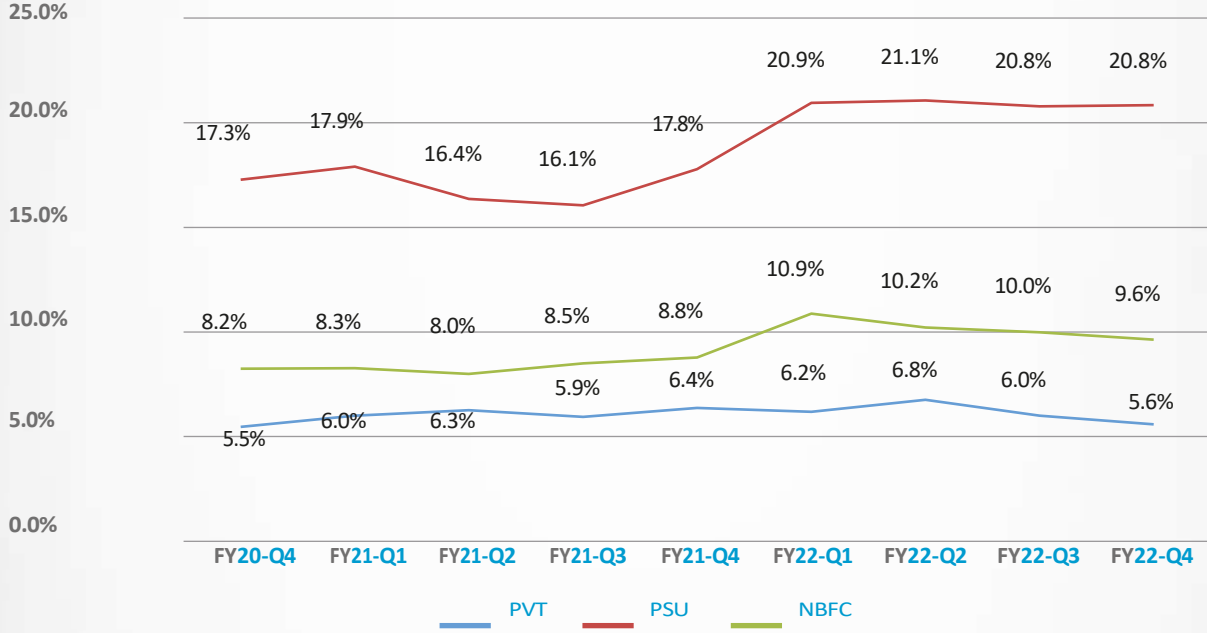

ધિરાણકર્તા પ્રકાર દ્વારા એનપીએ દર

FY21-Q3 થી ખાનગી બેંકોમાં એનપીએ સ્થિર છે. FY21-Q3 પછી સરકારી બેંકો અને એનબીએફસી માં એનપીએ માં વધારો થયો છે. એનબીએફસીઓ માં એનપીએ છેલ્લા 2 વર્ષથી સતત દરે વધવાનું ચાલુ રાખે છે.

ધિરાણકર્તા પ્રકાર દ્વારા એનપીએ દર

જોખમ પ્રોફાઇલમાં સંક્રમણ

સિબિલ એમએસએમઈ રેન્ક સંક્રમણ ઋણ લેનારાઓ માટે માર્ચ-21 થી માર્ચ-22 સુધીના 1-વર્ષના સમયગાળામાં મોનિટર કરવામાં આવે છે અને નીચા જોખમની રેન્ક બકેટ્સ માટે સંક્રમણનું નિરીક્ષણ કરવામાં આવે છે: સીએમઆર1-3, મધ્યમ જોખમ: સીએમઆર4-6, ઉચ્ચ જોખમ: સીએમઆર 7-10.

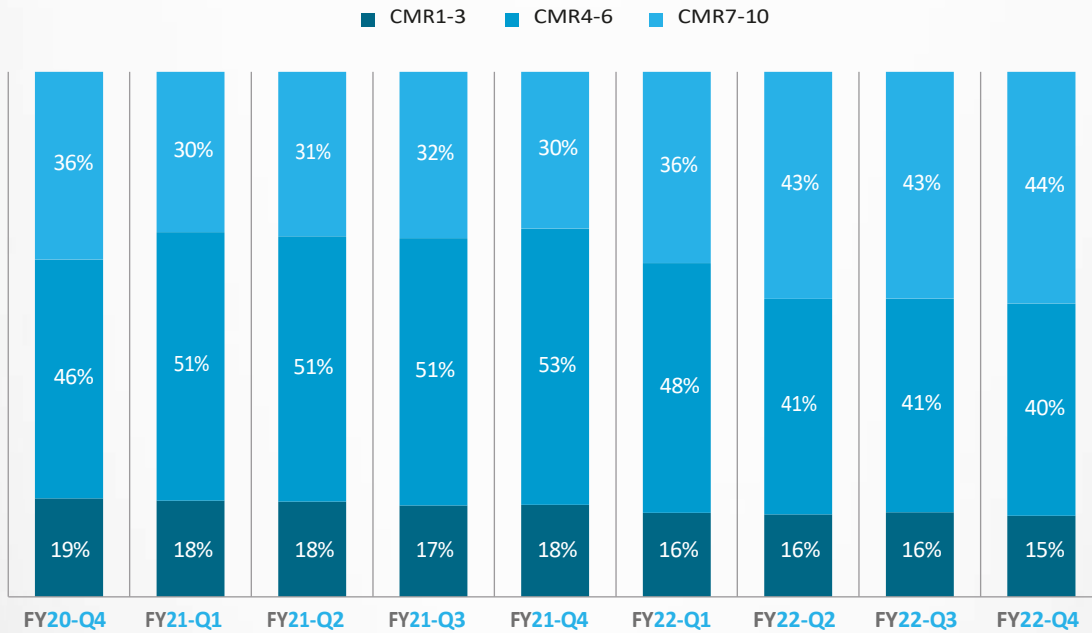
એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે માર્ચ 21 માં સીએમઆર1-3 માં હતા તેવા કુલ ઋણ લેનારાઓમાંથી 36% માર્ચ 22 સુધીમાં નીચા રેન્ક બકેટમાં ડાઉનગ્રેડ થયા હતા અને કુલ ઋણ લેનારાઓમાંથી 9% જેઓ માર્ચ 21 માં સીએમઆર 4-6 હતા તેઓ નીચામાં અપગ્રેડ થયા હતા. Mar'22 સુધીમાં જોખમની બકેટ.

માર્ચ -21 થી માર્ચ -22 સુધી સીએમઆરનું ટ્રાન્ઝિશન મેટ્રિક્સ

		સીએમઆર માર્ચ -22 સુધી			ગ્રેડ ઘટાડ્યો	ગ્રેડ વધાર્યો	સ્થિર
		સીએમઆર 1-3	સીએમઆર 4-6	સીએમઆર 7-10			
સીએમ આર માર્ચ -22 સુધી	સીએમઆર 1-3	64%	26%	10%	36%		64%
	સીએમઆર 4-6	9%	57%	35%	35%	9%	57%
	સીએમઆર 7-10	1%	11%	87%		13%	87%

પરિણામે, મધ્યમ-જોખમ એકમોનું પ્રમાણ જે FY21-Q4 ના રોજ કુલ હયાત એકમના ~53% હતું તે FY22-Q4 માં ઘટીને 40% થઈ ગયું છે, જે બદલામાં ઉચ્ચ જોખમ ધરાવતી એકમનું પ્રમાણ સમાન સમય ફેમ માટે 30% થી વધીને 44% થઈ ગયું છે.

સીએમઆર દ્વારા હયાત દેવાદારોનું વિતરણ

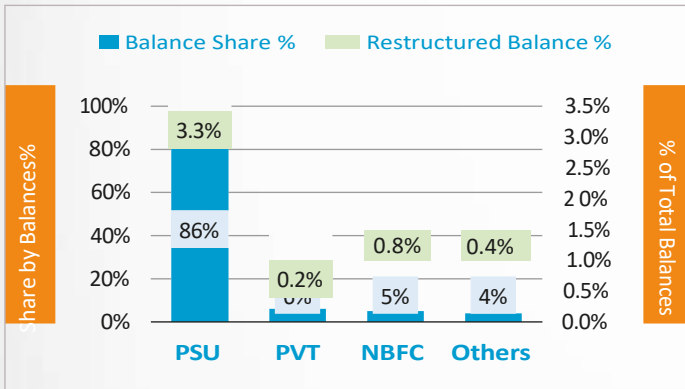
કોવિડ-19ને કારણે પુનઃરચિત લોન પર વિશ્લેષણ

આરબીઆઈ આદેશના ભાગ રૂપે* કોવિડ-19 પછી, ધિરાણકર્તાઓએ બ્યુરો રિપોર્ટિંગમાં "કોવિડ-19ને કારણે પુનઃરચના" ની જાણ કરી. વાણિજ્યિક બ્યુરોમાં નોંધાયેલા પુનઃરચિત ખાતાઓની મુખ્ય આંતરદૃષ્ટિ નીચે દર્શાવેલ છે.

રિપોર્ટિંગના એકંદર પરિપ્રેક્ષ્યમાં, કોમર્શિયલ બ્યુરોમાં માર્ચ 22 સુધીમાં 2.7 લાખ ખાતાઓને એમએસએમઈમાં કોવિડ-19ને કારણે પુનઃરચના તરીકે ટેગ કરવામાં આવ્યા છે (50Cr કરતાં ઓછાની કુલ બાકી રકમ). તે જ સમયગાળામાં નોંધાયેલા કુલ લાઇવ એકાઉન્ટ્સના આ લગભગ 2.3% છે. સંતુલનના પરિપ્રેક્ષ્યમાં આ INR 0.35 લાખ કરોડ છે જે માર્ચ 22 સુધીમાં બાકી રહેલા એમએસએમઈના લગભગ 1.5% છે.

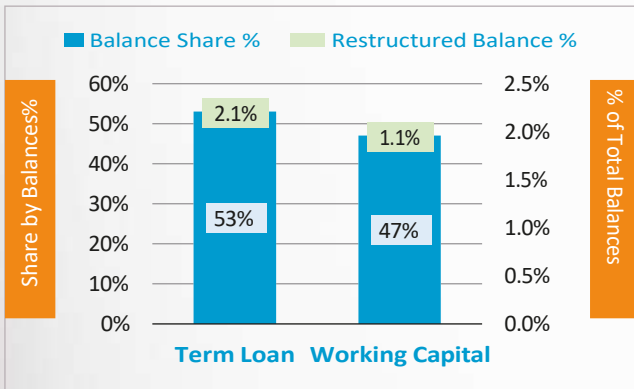
પીએસયુ બેંકોએ વાણિજ્યિક બ્યુરોને મહત્તમ પુનઃરચિત ખાતાની જાણ કરી, ત્યારબાદ ખાનગી બેંકો અને એનબીએફસી. અન્યમાં એમએનસી બેંકો અને સહકારી બેંકો સહિત અન્ય તમામ ધિરાણકર્તાઓનો સમાવેશ થાય છે.

ધિરાણકર્તા કેટેગરી દ્વારા એકંદર પુનઃરચના

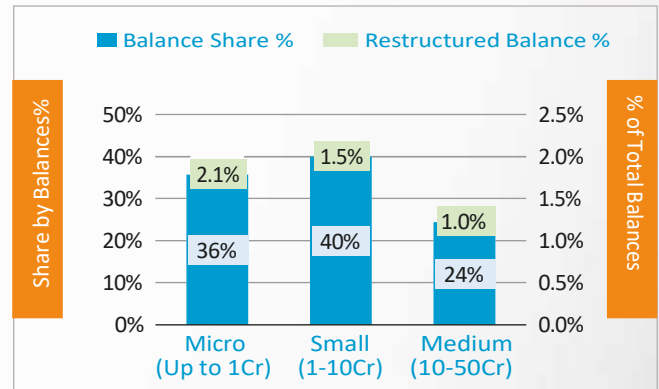

વર્કિંગ કેપિટલ લોન કરતાં ટર્મ લોનનું પુનઃરચના વધુ થાય છે જે CC/OD લોન દ્વારા સમજદારીપૂર્વક તેમની તરલતાનું સંચાલન MSMEsના સંદર્ભમાં હકારાત્મક છે. ઉચ્ચ કદના MSME એન્ટિટીઝની સરખામણીમાં પુનઃરચિત ખાતાના 76% માઇક્રો અને સ્મોલ એન્ટિટીઝ ધરાવે છે જે બ્યુરોમાં આવી લોનના ઊંચા પ્રમાણને કારણે પણ ચાલે છે.

Restructuring by Credit Facility

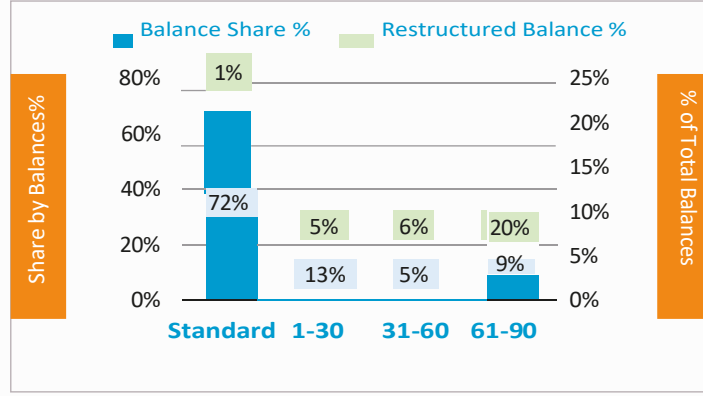
Restructuring by Borrower Type

પુનઃરચના કરાયેલ બેલેન્સનો સૌથી વધુ હિસ્સો લેટ ડિલિન્ક્સી બકેટ (61-90)માં છે. આ ધિરાણકર્તાઓ દ્વારા લેટ ડિલિન્ક્સી બકેટમાં પુનઃરચના શરૂ કરવાના સંદર્ભમાં લેવામાં આવેલા પુનર્ગઠન માટેનો સમજદાર અભિગમ દર્શાવે છે જે તરત જ NPAsમાં જવાની મહત્તમ તક ધરાવે છે.

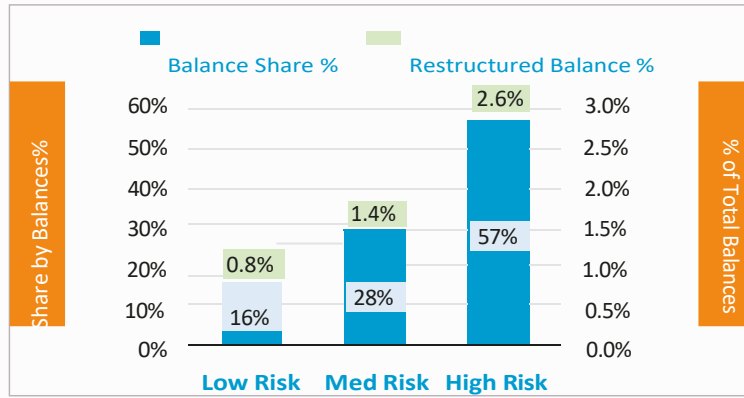
*Please refer to RBI circular DoR.FIN.REC.46/20.16.056/2020-21 dated March 12, 2021'

DPD બકેટ દ્વારા પુનઃરચના

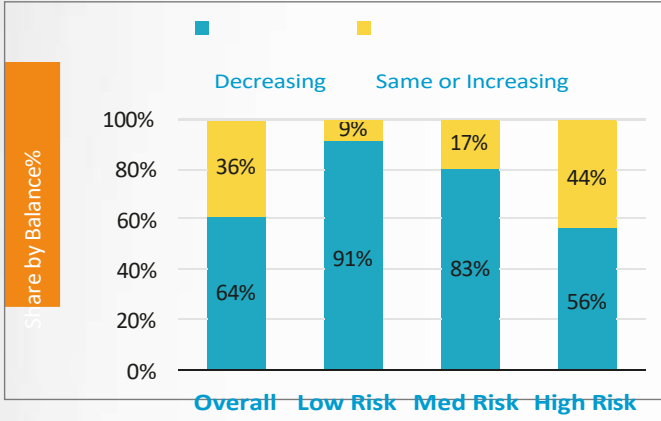
ઉચ્ચ જોખમ ધરાવતી સંસ્થાઓ (CMR-7 થી CMR-10) પુનઃરચનાનું 57% બનાવે છે, ત્યારબાદ મધ્યમ જોખમ (CMR-4 થી CMR-6) અને નીચા જોખમી સંસ્થાઓ (CMR-1 થી CMR-3) પછી આવે છે. સ્પષ્ટ રેન્ક ઓર્ડરિંગ દર્શાવે છે કે CIBIL MSME રેન્ક (CMR) સ્ટ્રેસ પોર્ટફોલિયોને ઓળખવામાં સક્ષમ છે અને ધિરાણકર્તાઓને પોર્ટફોલિયોના પરિપ્રેક્ષ્યમાં સુધારાત્મક પગલાં લેવા સક્ષમ છે.

જોખમ સ્તર દ્વારા પુનઃરચના

પુનર્ગઠિત લોનની પુનઃચૂકવણી પેટર્નને ઓળખવા માટે, સપ્ટેમ્બર '21 સુધી પુનઃરચના તરીકે નોંધાયેલી ટર્મ લોન્સને માર્ચ 22 (6 મહિનાની અવલોકન વિન્ડો) મુજબ આ લોન પર આધાર અને સંતુલન વલણો તરીકે લેવામાં આવ્યા હતા. લોનને CIBIL MSME રેન્ક દ્વારા જોખમ બકેટના સંદર્ભમાં જૂથબદ્ધ કરવામાં આવી હતી. બે કેટેગરી બનાવવામાં આવી હતી - લોન કે જે બેલેન્સમાં ઘટાડો દર્શાવે છે એટલે કે, ચુકવણીની શરૂઆત અને લોન જે સમાન અથવા વધતી જતી બેલેન્સ દર્શાવે છે એટલે કે, હજુ પણ મોરેટોરિયમ વ્યવસ્થામાં છે અથવા ચુકવણીમાં સ્લિપેજ છે. પરિણામો ફરીથી CMR દ્વારા ક્રમાંકન દર્શાવે છે - નિમ્ન (CMR-1 થી CMR-3) અને મધ્યમ જોખમ (CMR-4 થી CMR-6) એન્ટિટીમાં જોવા મળેલ પુનઃચુકવણીની નોંધપાત્ર ટકાવારી જ્યારે ઉચ્ચ જોખમ (CMR-7 થી CMR-10) પુનઃરચિત ખાતાઓની બગડતી વધારો દર્શાવે છે.

પુનઃરચીત ટર્મ લોન માટે બેલેન્સ દ્વારા પુનઃચુકવણી (સપ્ટે.'21 - માર્ચ'22)

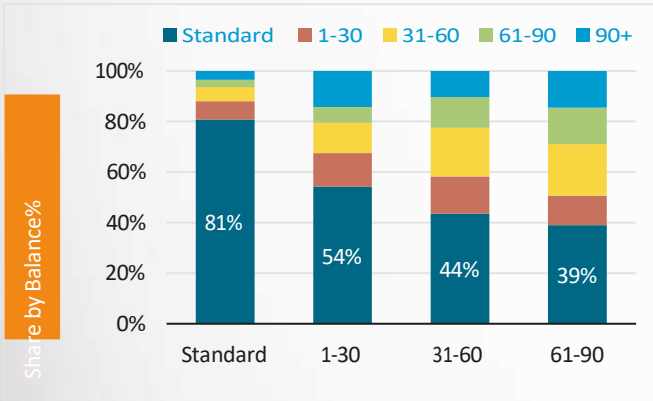

પુનર્ગઠિત લોનના અપરાધ સંક્રમણને ઓળખવા માટે, સપ્ટેમ્બર'21 સુધી પુનઃરચના તરીકે નોંધાયેલી લોનને આધાર તરીકે લેવામાં આવી હતી અને માર્ચ'22 (6 મહિનાની અવલોકન વિન્ડો) મુજબ આ લોન પર ડીપીડી વલણો જોવામાં આવ્યા હતા. સપ્ટેમ્બર'21 સુધી નોંધાયેલી પુનર્ગઠિત લોનના સંતુલન દ્વારા 7% માર્ચ'22 સુધીમાં 90+ તરીકે વર્ગીકૃત કરવામાં આવી છે. જો કે, એકંદરે પોર્ટફોલિયોમાં થોડો સુધારો જોવા મળ્યો છે - સપ્ટેમ્બર 21 સુધીમાં સ્ટાન્ડર્ડ બુક 70% હતી જે માર્ચ'22 સુધીમાં 71% પર છે.

	Standard	1-30	31-60	61-90	90 +	Overall	Improvement	Deterioration
Standard	56%	5%	4%	2%	2%	70%		13%
1-30	7%	2%	2%	1%	2%	14%	7%	4%
31-60	3%	1%	1%	1%	1%	6%	4%	1%
61-90	4%	1%	2%	1%	1%	10%	7%	1%
Overall	71%	9%	9%	5%	7%		18%	21%

61-90 બકેટમાંથી 90+ પર આગળ વધવું સૌથી વધુ છે અને પ્રારંભિક અશિષ્ટતા (1-30) બકેટથી સ્ટાન્ડર્ડ પર પાછા ફરવું સૌથી વધુ છે.

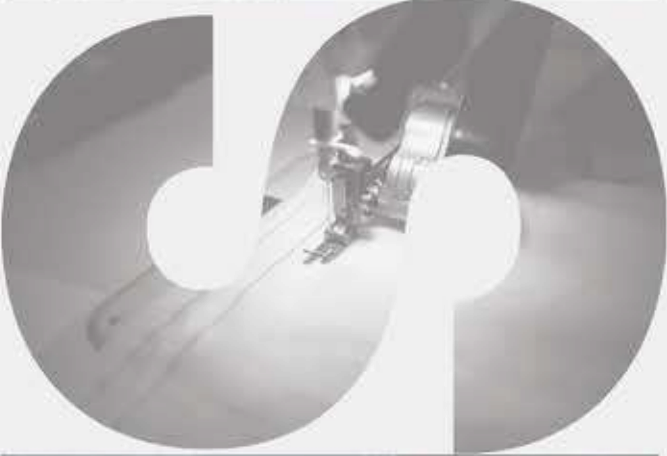
સંપત્તિ વર્ગીકરણ ફેરફાર (સપ્ટે.'21 - માર્ચ'22)

કોવિડ-19 લોનને કારણે પુનઃરચના માટે ધિરાણકર્તાઓ પાસેથી કડક પોર્ટફોલિયો મોનિટરિંગની જરૂર પડે છે જેથી તે અવલોકન કરી શકે કે ધિરાણકર્તા પર અને બહાર બંને રીતે ચુકવણીના સંદર્ભમાં સંસ્થાઓ કેવી રીતે કાર્ય કરી રહી છે. સિબિલ એમએસએમઈ રેન્ક દ્વારા પોર્ટફોલિયો મોનિટરિંગ અને પોર્ટફોલિયોનું ફેરફાર ધિરાણકર્તાઓને વધુ તણાવને સક્રિયપણે ઓળખવામાં અને સુધારાત્મક પગલાં લેવા સક્ષમ બનાવશે.

અસ્વીકરણ

ઉપર દર્શાવેલ તમામ ક્રેડિટ ડેટા ટ્રાન્સચુનિયન સિબિલ કોમર્શિયલ ક્રેડિટ ડેટાબેઝમાંથી મેળવેલ છે. ડેટા સમય સમય પર સભ્યો તરફથી મળેલા સબમિશન પર આધારિત છે. કેટલાક અસાધારણ કેસોમાં ઉપરોક્ત નંબરો કેટલાક સુધારામાંથી પસાર થઈ શકે છે કારણ કે સભ્ય ધિરાણ સંસ્થાઓ દ્વારા ટ્રાન્સચુનિયન સિબિલને વધારાના ડેટાની જાણ કરવામાં આવે છે.

TransUnion^{tu} CIBIL

ટ્રાન્સયુનિયન સિબિલ લિમિટેડ

કેડિટ ઇન્ફોર્મેશન બ્યુરો (ઈન્ડિયા) લિમિટેડ વન વર્લ્ડ સેન્ટર, ટાવર 2A-2B, 19મો માળ, સેનાપતિ બાપટ માર્ગ, લોઅર પરેલ, મુંબઈ - 400 013

© 2022 ટ્રાન્સયુનિયન સિબિલ લિમિટેડ સર્વાધિકાર સુરક્ષિત